

فصلنامه اطلاع‌رسانی در حوزه نقد و تصحیح متون، نسخه‌شناسی و ایران‌شناسی

دوره سوم، سال پنجم، شماره یکم و دوم، بهار - تابستان ۱۳۹۹ [انتشار: بهار ۱۴۰۱]

سرسخن: زیان، ادبیات و خودآگاهی ملی / محمود امینلار ● پژوهش درجه اصالت برخی بیتها در پیرایش شاهنامه / جلال خاکی مطلق ● مهرهای نسخه خطی المشیخه / عبداللین شیخ‌الحکامی ● نوبت‌های از زندگی علامه علی‌اکبر دهخدا / مریم بوشس ● مقالاتی از چهارمقاله نظامی عروضی در متن فارسی گمنامی در احکام نجوم، نوشته تاج‌الدین اکرم / علی سوری آق‌قله ● نگاهی به فرهنگ‌های حلیمی (بررسی ویژگی‌های زبانی) / میلاد پیکلو ● تصحیحی دیگر از نزه‌المعاشقین تألیف علی بن محمود بن الحاج / علیرضا کاملی ● صوفیان و معارضان آنان در جهان ایرانی وار / عبداللین کیوانی ● نقدی بر تصحیح زادالمسافر / مسعود راستی‌پور ● نگاهی به «اشعار پراکنده»ی کائیت زلالی خوانساری / مرتضی موسوی ● رفع چند سوء تفاهم دربارهٔ سیغی نیشابوری و تذکر چند نکته درباره چاپ عکسی رسائل العشاق و رسائل المشتاق / مدیون بیکری ● ریشه‌شناس چه می‌کند؟ (۱۱) / سید احمدرضا قائم‌مقام ● گزارش از یک انتحال دانشگاهی (مرج کتاب «شاهنامه‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی» در رساله «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی») / موبش واحدوست ● ایران در متون و منابع عثمانی (۲۲): چلبی‌زاده عاصم افندی / نصرالله صالحی ● از لایپزیک تا بابل: مروری بر زندگی و آثار فرانتس هاینریش وایسباخ، پژوهشگر حوزهٔ مطالعات میخی / سهیل ملشاه ● دربارهٔ قطعهٔ منسوب به کافی ظفر همدانی / بهروز ایسانی ● یادداشت‌هایی دربارهٔ حرف «ض» در زبان فارسی / رضا حدیدی‌زاده

۹۰ - ۹۱

فصلنامه اطلاع‌رسانی در حوزه نقد و تصحیح
متون، نسخه‌شناسی و ایران‌شناسی
دوره سوم، سال پنجم، شماره یکم و دوم
بهار - تابستان ۱۳۹۹ [انتشار: بهار ۱۴۰۱]

صاحب امتیاز:
مؤسسه پژوهشی میراث مکتوب
مدیر مسئول و سردبیر: اکبر ایرانی

معاون سردبیر: مسعود راستی‌پور
مدیر داخلی: یونس تسلیمی پاک
طراح جلد: محمود خانی
چاپ دیجیتال: میراث

نشانی مجله:
تهران، خیابان انقلاب اسلامی، بین خیابان دانشگاه و
ابوریحان، ساختمان فرویدین (شماره ۱۸۲)، طبقه دوم.

شناسه پستی: ۱۳۱۵۶۹۳۵۱۹
تلفن: ۶۶۴۹۰۶۱۲
دورنگار: ۶۶۴۰۶۲۵۸

www.mirasmaktoob.ir
gozaresh@mirasmaktoob.ir

بها: ۶۰۰،۰۰۰ ریال

روی جلد: یکی از نگاره‌های شاهنامه قرچنای
خان، به نستعلیق ممتاز محمدتکین الحسینی، مورخ
۱۰۵۸ق (انگلستان).

(

تصویر خط بسمله

از نسخه کتابخانه John Rylands

فهرست

سرن

زبان، ادبیات و خودآگاهی ملی / محمود امین‌سالار ۳-۶

جستار

پژوهشی در جبهه اصالت برخی بیت‌ها در پیرایش شاهنامه / جلال خالقی مطلق ۷-۲۹
مهرهای نسخه خطی المشیخه / عمادالدین شیخ‌الحکامی ۳۰-۳۲
نویافته‌هایی از زندگی علامه علی‌اکبر دهخدا / مریم میرمسی ۳۳-۵۵
منقولاتی از چهارمقاله نظامی عروضی در متن فارسی گمنامی در احکام نجوم، نوشته تاج‌الدین اکرم /
علی صفری آق‌قلعه ۵۶-۶۳
نگاهی به فرهنگ‌های حلیمی (بررسی ویژگی‌های زبانی) / میلاد بیگلر ۶۴-۷۶
تصحیحی دیگر از نزهة العاشقین تألیف علی‌بن محمود بن الحاج / علی کاملی ۷۷-۸۷

نقد و بررسی

صوفیان و معارضان آنان در جهان ایرانی وار / مجتهدین کیوانی ۸۸-۱۰۲
نقدی بر تصحیح زاد‌المسافر / مسعود راستی‌پور ۱۰۳-۱۲۹
نگاهی به «اشعار پراکنده» ی کلیات زلالی خوانساری / مرتضی موسوی ۱۳۰-۱۳۵
رفع چند سوء تفاهم درباره سیفی نیشابوری و تذکر چند نکته درباره چاپ عکسی رسائل العشاق و
وسائل المشتاق / مایون فیکری ۱۳۶-۱۴۰

پایه و تکیه

ریشه‌شناس چه می‌کند؟ (۱۱) / سید احمدرضا قائم‌مقامی ۱۴۱-۱۴۴
گزارشی از یک انتحال دانشگاهی (مزج کتاب «نهادینه‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی» در رساله «نقد اسطوره‌ای و
کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی») / مهوش واحد دوست ۱۴۵-۱۵۶

ایران در تون ()

چلبی‌زاده عاصم افندی / نصرالله صالحی ۱۵۷-۱۵۹

آ . سان من مان ()

از لاییزگ تا بابل: مروری بر زندگی و آثار فرانتس هاینریش وایسباخ پژوهشگر حوزه مطالعات میخی /
سهیل لشاد ۱۶۰-۱۶۶

در ویت

درباره قطعه منسوب به کافی ظفر همدانی / بهروز ایمانی ۱۶۷
یادداشت‌هایی درباره حرف «ض» در زبان فارسی / رضا حیدری‌زادی ۱۶۸-۱۶۹

همان‌طور که گفته‌شد، عنوان رساله مذکور «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی» است و مبنای کار آن قرار است نقد کهن‌الگویی «یونگی» باشد. با این حال، نویسنده در صفحه ۱۵ رساله اعتراف می‌کند که منظور از نقد اسطوره‌ای در رساله، همان نقد کهن‌الگویی است. در منابع و مآخذ غربی دو عنوان و

به‌اندازه متداول نیستند و الزاماً به نظریه «یونگ» اشاره نمی‌کنند. پس چه اصراری بوده‌است که از عنوان «نقد اسطوره‌ای» برای رساله استفاده شود، در حالی که کلمه اسطوره در مقایسه با کهن‌الگو، عام‌تر و کلی‌تر است اما رساله عملاً به نظریه «یونگ» می‌پردازد، نه مثلاً آراء ارنست کاسیر در باب اسطوره‌ها؟ با یک جست‌وجوی ساده در رساله می‌توان این ادعا را اثبات کرد. نام «یونگ» ۱۵۷ بار در این رساله تکرار شده، اما مثلاً از «کاسیر» تنها ۵ بار در کل رساله نام برده شده‌است. همچنین نظریه‌پردازان و نویسندگان دیگری که در بخش مقدمه به‌عنوان نظریه‌پردازان نقد اسطوره‌ای ذکر شده‌اند، هیچ کدام به‌اندازه «یونگ» در رساله بسامد ندارند و نتایجی کمابیش شبیه به مقایسه دو واژه «یونگ» و «کاسیر» به دست می‌دهند. به‌احتمال، مهم‌ترین علتی که می‌توان برای این موضوع ذکر کرد آن است که اگر نویسنده عنوان رساله را «نقد کهن‌الگویی و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی» در نظر می‌گرفت، ذهن به‌سرعت به سمت کتاب نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی اثر واحد دوست می‌رفت؛ زیرا -همچنان‌که در ادامه خواهیم گفت- کلیت مواد تحقیق و بن‌مایه‌های اسطوره‌ای و کهن‌الگویی شاهنامه فردوسی از کتاب واحد دوست الگوبرداری و رونویسی شده‌اند و فقط یک واژه «نقد» به آن‌ها افزوده شده‌است. در زبان فارسی هم منابع اندکی با عنوان نقد اسطوره‌ای «یونگی» موجود است، این در حالی است که منابع فراوانی با عنوان نقد کهن‌الگویی «یونگی» یافت می‌شود و این خود اثبات‌کننده عدم تداول تعبیر نقد اسطوره‌ای «یونگی» به‌جای نقد کهن‌الگویی است.

گزارشی از یک انتحال دانشگاهی

مزوج کتاب «نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی»
در رساله «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی»

مهوش واحد دوست

دانشیار دانشگاه ارومیه

مقدمه

این مقاله به تحلیل یک انتحال علمی دانشگاهی می‌پردازد تا نشان دهد رساله دکتری با عنوان «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی» که در سال ۱۳۸۸ با نمره عالی دفاع شده‌است، تا حدود بسیار قابل توجهی برگرفته از کتاب نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی اثر مهوش واحد دوست (تهران: سروش، ۱۳۷۹) است. صاحب رساله یادشده، فرزاد قائمی، هشت سال پیش، با اضافه کردن چند مبحث روان‌شناسی یونگی، همه بن‌مایه‌های اساطیری و توضیحات کتابی را که با امکانات محدود حدود بیست و پنج سال پیش نوشته شده، انتحال کرده و رساله دکتری خود را از آن طریق فراهم آورده‌است. نویسنده رساله مذکور، بلافاصله پس از دفاع از رساله، به‌عنوان هیئت علمی جذب گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد شده‌است.

نگارنده پیش‌تر به وزارت علوم، اداره کل امور حقوقی و مالکیت معنوی وزارت ارشاد، ریاست دانشگاه فردوسی مشهد و مسئول تخلّفات اعضای هیئت علمی این دانشگاه نامه نوشته و از این تخلّف آشکار شکایت کرده (همگی در اردیبهشت ۱۴۰۰)، اما پاسخی دریافت نکرده‌است. شواهدی که ارائه خواهد شد وقوع این انتحال را محرز می‌سازد و مؤلف رساله یادشده نیز ظاهراً این انتحال را رد نکرده‌است.

- نویسنده رساله اصرار دارد از تعبیر «نقد اسطوره‌ای» به جای «نقد کهن‌الگویی» استفاده کند، زیرا این کار باعث می‌شود رساله کاری بدیع و نو بنماید. در عین حال این رساله فاقد متدولوژی برای طرح بحث انتقادی در زمینه نقد کهن‌الگویی «یونگی» است و صرفاً در خلال مباحث خود مطالبی را به نقل از یونگ ذکر می‌کند که فاقد انسجام و نظم منطقی هستند و از کتاب واحد دوست برگرفته شده‌اند. در واقع ساخت و بافت این رساله همان ساخت و بافت کتاب واحد دوست است که با مطالبی پراکنده و فاقد متدولوژی انتقادی از نقد کهن‌الگویی مخلوط شده‌است. بنابراین، موضوع و محتوای این رساله کاملاً تکراری است و پژوهش جداگانه‌ای به حساب نمی‌آید.

شواهد و مشترکات

- در این جا، پیش از پرداختن به جزئیات این انتقال، به بعضی از مواضع عمده انتحالی در رساله «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی» اشاره می‌کنیم:
- بسیاری از موضوعات مطرح شده در رساله دکتري، هم‌چون بررسی نمادهای حیوانی، طبیعی و ابزارهای شاهانه و نیز مباحث مربوط به اسطوره آفرینش و شاه-پرستار و غیره، با همان ترتیب موجود در کتاب واحد دوست، سرهم‌بندی شده‌است.
- در بخش نمادینگی آتش، آنچه واحد دوست از قول ستاری آورده و به اهمیت آتش در عرفان اسلامی و نزد سهروردی و ملاصدرا پرداخته، و نیز اشاره به آیه‌ای از سوره یس، همگی به شکل متوالی، بی هیچ ارجاع و اشاره‌ای به منبع اصلی، در رساله و نیز در مقاله‌ای از نویسنده «تحلیل نمادینگی آتش...» (قائمی و پورخالقی، ۱۳۸۹)^۱ آمده‌است.
- آنچه واحد دوست (۱۳۷۹: ۱۱۹) از قول الیاده درباره اسطوره گفته بدون ارجاع به او، در رساله دکتري (قائمی، ۱۳۸۸: ۳۹) آمده‌است.

۱. بخش‌هایی از مطالب کتاب یادشده در مقالات مشترک فرزاد قائمی با استادان راهنما و مشاورش انتحال شده که در مطاوی بحث به آن مطالب نیز اشاره خواهیم کرد.

- این که آفرینش از اساسی‌ترین بن‌مایه‌هاست و این که اساطیر با موضوع خلقت ارتباط دارند نیز بدون ارجاع به متن واحد دوست (۱۳۷۹: ۱۲۱)، در رساله (قائمی، ۱۳۸۸: ۳۷) آمده‌است.
- واحد دوست (۱۳۷۹: ۳۵۴)، چشم‌گیرترین و زیباترین نمادینگی آب را در داستان گیو و کیخسرو دانسته و اییاتی مرتبط با آن از شاهنامه یافته‌است. نویسنده رساله نیز در یک مقاله (قائمی، قوام و یاحقی، ۱۳۸۸)، بی هیچ ارجاعی به واحد دوست، اوج شکفتگی نمادینگی آب را در همین داستان با ذکر همان اییات دانسته‌است.
- آنچه ذیل عنوان «آب نماد حیات و مرگ است» و ارتباط آن با اسکندر، به همراه اییات مربوط به این موضوع در شاهنامه، در کتاب واحد دوست (۱۳۷۹: ۳۵۷) آمده، در رساله هم بدون ارجاع ذکر شده‌است (قائمی، ۱۳۸۸: ۸۵).
- آنچه واحد دوست (۱۳۷۹: ۳۶۶) از قول ستاری درباره مالش سنگ و چوب گفته بدون اشاره به نام وی، در رساله (قائمی، ۱۳۸۸: ۷۹) آمده‌است.
- واحد دوست (۱۳۷۹: ۴۰۱) بلافاصله بعد از ذکر نمادینگی تخت جمشید، به تخت کاووس پرداخته و این که این موضوع در دینکرت آمده و اصلی قدیم دارد. همین گفتار، بدون ارجاع به واحد دوست، در رساله (قائمی، ۱۳۸۸: ۱۳۲) و نیز در مقاله «تحلیل انسان‌شناختی اسطوره فر و کارکردهای آن در شاهنامه فردوسی و اساطیر ایران» (قائمی، ۱۳۹۰) آمده‌است.
- واحد دوست (۱۳۷۹: ۴۱۲) از قول هینلز گفته‌است که موبدان زردشتی گرز گاوسر را، به عنوان نمادی از جنگی که باید با نیروهای شر داشته‌باشند، با خود حمل می‌کردند. این مطلب نیز، بدون ارجاع در رساله (قائمی، ۱۳۸۸: ۱۱۰) آمده‌است.
- تنها مقایسه فهرست مطالب رساله قائمی با فهرست کتاب واحد دوست، عمق تشابه این دو را نشان می‌دهد. با این حال تنها استنادات این رساله دکتري به کتاب واحد دوست در صفحات ۲۸، ۱۲۰، ۱۲۹، ۲۲۵، ۲۲۹ و ۲۴۸ است.

۵. در ص ۶۱ و ۸۳ رساله بخش‌هایی از سرود آفرینش ریگ‌ودا (ماندالای دهم: سرود ۱۲۹) آورده شده که اتفاقاً کل این سرود در ص ۱۲۳ کتاب ذکر شده است.

۶. در ص ۶۰ رساله نقل قولی از سفر پیدایش (باب ۱: آیات ۲-۱۰) آمده و به پیدایش عالم از ماده نامنظم و بی‌شکل اشاره شده که این نقل قول عیناً در ص ۱۲۵ کتاب با همان مأخذ (باب ۱: ۲-۱۰) آمده است.

۷. در ص ۴۵ رساله به سرگذشت «اپسو» و «تیامت» پرداخته شده که این موضوع پیش‌تر در ص ۱۲۵ کتاب مطرح شده است. البته منبع رساله «مک‌کال» ذکر شده و منبع آن نیز کتاب زرین‌کوب بوده است. با این حال استفاده همزمان از این مضمون، دقیقاً مطابق با طرح آفرینش کیهان در کتاب، محل پرسش است.

۸. در ص ۵۰ رساله نقل قولی درباره اساطیر یونان باستان آورده شده و در ص ۱۲۵ کتاب نیز همان نقل عیناً هست. البته ارجاع واحد دوست به کتاب الیاده است و قائمی به منبع دیگری که کار مشترک الیاده با دو نویسنده دیگر است ارجاع داده و فقط نام نویسنده دوم را در متن آورده است:

v

قائمی حتی اگر قصد تصحیح ارجاع واحد دوست را داشت باید به «الیوت» ارجاع می‌داد نه به «کمبل».

۹. در ص ۵۳ رساله، درباره موضوع پیدایش عالم از منشأ یک تخم‌مرغ، نقل قولی از مهرداد بهار و دو نقل قول از الیاده ذکر شده است. در ص ۱۲۷ کتاب، این نقل قول‌ها دقیقاً به همین ترتیب آمده‌اند. قائمی بدون اشاره به کتاب، به منابع اصلی آن ارجاع داده است.

۱۰. در ص ۵۴ رساله نقل قولی از «سرخوش کرتیا» ارائه شده که عیناً در ص ۱۲۸ کتاب آمده است.

۱۱. در ص ۶۱ رساله، آفرینش از کتم عدم با استناد به آیات قرآن کریم، بی‌هیچ ارجاعی، به‌طور کامل از ص ۱۳۱ کتاب رونویسی شده است.

تطبیق این رساله دکتری با کتاب مذکور به دو طریق انجام گرفته است:^۲

- الف. دستی، با مطالعه و مقایسه رساله با کتاب و یادداشت‌برداری؛

- ب. با استفاده از دو نرم‌افزار سرقت‌سنج:

۱. ()
۲. ()

در ادامه به جزئیات انتحال قائمی از کتاب نهادهای اساطیری... در رساله و مقالاتش می‌پردازیم.

الف. رساله

۱. عنوان فصل سوم کتاب «آفرینش» است و از قضا در بخش چکیده رساله هم تصریح شده که کهن‌الگوی آفرینش، الگوی محوری این رساله است. فصل نخست رساله هم، هم‌چون کتاب، به کهن‌الگوی آفرینش اختصاص یافته است.

۲. در ص ۳۶ رساله بن‌مایه آفرینش شالوده جهان‌بینی اساطیری معرفی شده، و در ص ۱۱۰ کتاب نیز بن‌مایه آفرینش بنیادی‌ترین سویه و جنبه اسطوره‌ها دانسته شده است.

۳. در ص ۳۷ رساله، بلافاصله پس از مورد پیشین، نقل قولی از الیاده آمده و در ص ۱۱۰ کتاب نیز دقیقاً همان نقل قول را می‌بینیم. قائمی به جای کتاب واحد دوست به منبع اصلی آن قول، یعنی الیاده، ارجاع داده است.

۴. در ص ۶۱ رساله به دو بیت از فردوسی در باب آفرینش عالم اشاره شده است: «از آغاز باید که دانی درست...». در ص ۱۲۲-۱۲۳ کتاب هم به این بیت‌ها به عنوان ابیات آغازین اسطوره آفرینش در شاهنامه فردوسی اشاره شده است.

۲. با سپاس از آقای دکتر م. دادگستر، پژوهشگر ادبیات فارسی، که کلیه تطبیق‌ها و مقایسه‌های رساله دکتری «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی» و مقالات مستخرج از آن را با کتاب نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی انجام داده‌اند.

۱۲. در ص ۶۲ رساله، جهان‌بینی اسلامی فردوسی با ذکر سه بیت از شاهنامه ذکر شده که دقیقاً رونویسی از ص ۱۳۲ کتاب بدون ارجاع به آن است و به منبع اصلی کتاب، یعنی شاهنامه (۳۳۸/۹-۳۲۸)، ارجاع داده شده است.
۱۳. در ص ۱۵۶ رساله، در باب خلقت انسان در شاهنامه دو بیت ذکر شده که عیناً از ص ۱۳۲ کتاب رونویسی شده و به منبع اصلی کتاب، یعنی شاهنامه (۶۵/۱۶-۶۶)، ارجاع داده شده است.
۱۴. در ص ۱۹۸ رساله، الگوی شاه-موبد و شاه-پرستار بیان شده که عیناً رونویسی از ص ۱۳۸ کتاب با همین عنوان «شاه-موبد و شاه-پرستار» است.
۱۵. در ص ۱۹۹ رساله از رام‌یشت (بند ۱۶)، نقل قولی دربارهٔ قره‌کیانی ذکر شده که دقیقاً رونویسی از ص ۱۳۸ کتاب است و بدون اشاره به واحد دوست، به مأخذ او ارجاع داده شده است.
۱۶. در ص ۱۹۹ رساله نقل قولی از زامیادیش (بندهای ۳-۳۱) دربارهٔ شاه-پرستار بودن کیخسرو و تشبیه باد به اشتر آمده که عیناً رونویسی از ص ۱۳۸ کتاب است و باز بدون ارجاع به واحد دوست، به مأخذ اصلی او ارجاع داده شده است.
۱۷. در ص ۱۹۸ رساله به نظر کویاجی دربارهٔ شاه-پرستار اشاره شده که رونویسی و اقتباس از ص ۱۳۸ کتاب است.
۱۸. در ص ۱۷۵ رساله به ریشه‌یابی واژه «هوشنگ» از قول کریستن‌سن پرداخته شده، و همین نقل قول با همان مأخذ در ص ۱۴۰ کتاب آمده است.
۱۹. در ص ۱۷۰-۱۷۴ رساله به توصیف کیومرث پرداخته شده که هر آنچه هست تماماً رونویسی از ص ۱۴۰-۱۴۱ کتاب است، بی هیچ ارجاعی به واحد دوست و با ارجاع مستقیم به مأخذ او.
۲۰. در ص ۱۷۴ و نیز ص ۸۰ رساله، کلیه توضیحات مربوط به هوشنگ، رونویسی از ص ۱۴۳-۱۴۵ کتاب با اندکی اختلاف و تصرف است، بدون ارجاع به کتاب.
۲۱. در ص ۱۷۷-۱۸۱ رساله مطالبی دربارهٔ تهمورث است که رونویسی از ص ۱۴۵-۱۴۸ کتاب است، با اندکی اختلاف و باز بدون ارجاع به کتاب.
۲۲. در ص ۱۸۱-۱۸۵ رساله دربارهٔ جمشید بحث شده که تمامی مباحث آن رونویسی از ص ۱۴۸-۱۵۱ کتاب است، با اندکی اختلاف و بدون ارجاع به کتاب.
۲۳. در ص ۱۸۲-۱۸۳ رساله مطالب مربوط به جمشید در اسطوره‌های هندی، خلاصه‌ای است از صفحات ۱۵۱-۱۵۳ کتاب، بدون هیچ اشاره و ارجاعی به آن.
۲۴. ص ۱۸۷ رساله به توضیح ریشه‌های هندوایرانی جمشید و هوشنگ و اسطوره‌آفرینش پرداخته شده که خلاصه‌ای است از آنچه در ص ۱۵۳-۱۵۵ کتاب ذیل عنوان «جم و ایزدمهر و میترا و منابع هندی، اوستایی، پهلوی و اسلامی جم» ذکر شده است.
۲۵. در ص ۱۵۱ رساله به توضیح سوریه و میتره در ریگ‌ودا پرداخته شده که عیناً رونویسی از نقل قول کتاب در ص ۱۵۳-۱۵۴ است.
۲۶. در ص ۱۳۶ رساله نقل قولی از مهرداد بهار دربارهٔ تربته آمده که عیناً در ص ۱۵۶-۱۵۷ کتاب، دربارهٔ ضحاک و تربته و فریدون آمده است.
۲۷. در ص ۲۲۳ رساله به عنوان «تفسیرهای طبیعی و تاریخی از اسطوره‌اژدها» برمی‌خوریم که این عنوان در ص ۱۵۸ کتاب، به صورت «تفسیر اسطوره‌اژدها بر پایهٔ رخدادهای طبیعی» آمده است.
۲۸. در ص ۲۲۳ رساله نقل قولی از فرزانه و... دربارهٔ تشابه زلزله و مار و ضحاک وجود دارد که این مطلب دقیقاً در ص ۱۵۸ کتاب آمده و نویسنده رساله، بدون ارجاع به کتاب، به مأخذ اصلی او ارجاع داده است.
۲۹. در ص ۲۲۵ رساله بیتی از شاهنامه در تأیید تازی بودن ضحاک و نقل قولی از کزازی ذکر شده که عیناً رونویسی از ص ۱۶۴ کتاب است، بدون هیچ ارجاعی به آن.

۳۰. در ص ۲۳۹ رساله، درباره قیام آهنگران، مطلبی به همراه دو بیت از فردوسی ذکر شده (چو بگشاد لب هر دو بر ساختند...) که ابیات و توضیح این قسمت تماماً رونویسی از انتهای ص ۱۶۵ کتاب، بدون ارجاع است.
۳۱. در ص ۲۳۹ رساله به توصیف اوستایی فریدون به نقل از هوم‌یشت و یشت‌های دیگر پرداخته و سپس نقل قولی از ذبیح‌الله صفا آورده که این موضوع تماماً در ص ۱۶۶ کتاب ذیل عنوان «فریدون در متون اوستایی و پهلوی» آمده است.
۳۲. در ص ۲۳۹-۲۴۰ رساله نقل قولی از مهرداد بهار درباره فریدون و تریته ودایی آمده که عیناً رونویسی از ص ۱۶۷-۱۶۸ کتاب است.
۳۳. در ص ۲۴۴ رساله در ریشه‌یابی لغت فریدون، مطالب و نقل قول‌هایی از جنیدی و... آمده که عیناً رونویسی از مطالب ص ۱۶۸-۱۶۹ کتاب، ذیل عنوان «روشنگری و تفسیر فریدون از دیدگاهی دیگر» است.
۳۴. در ص ۱۸۵-۱۸۷ رساله به داستان زندگی منوچهر در شاهنامه، منوچهر در اوستا و ریشه نام منوچهر پرداخته شده که کلیه مطالب عیناً رونویسی از ص ۱۶۹-۱۷۱ کتاب است، بدون هیچ گونه ارجاعی به آن.
۳۵. در ص ۲۴۵ رساله، درباره گرشاسپ و پیشینه ورود او به شاهنامه، نظراتی از کریستن سن، نولدکه و... ذکر شده که عیناً رونویسی از ص ۱۷۴ کتاب است.
۳۶. در ص ۲۶۹-۲۷۱ رساله به توصیف سیاوش و سودابه، ریشه نام سیاوش و نمادینگی سیاوش پرداخته شده که تماماً رونویسی از ص ۱۸۶-۱۸۸ کتاب است، با افزودن چند بیت، و بدون هیچ ارجاعی به واحد دوست.
۳۷. در ص ۲۷۱ رساله به نمادینگی حاجی فیروز با وجه اسطوره‌ای سیاوش به نقل از مهرداد بهار پرداخته شده که عیناً رونویسی از صفحات ۱۸۸ و ۳۴۴ کتاب است با ارجاع به مأخذ اصلی آن.
۳۸. در ص ۲۸۷ رساله به نحوه انتقام خون سیاوش توسط رستم با ذکر دو بیت از شاهنامه پرداخته شده که رونویسی از ص ۱۸۹ کتاب است، بی هیچ ارجاعی به آن.
۳۹. در ص ۲۹۱ رساله درباره کیخسرو و ریشه نام او، مطلبی از راشد محصل و یشت‌ها ذکر شده که عیناً رونویسی از ص ۱۸۹ کتاب است.
۴۰. در ص ۲۷۰ رساله نقل قول‌هایی از مهرداد بهار درباره نمادینگی داستان سیاوش و خدای نباتی ذکر شده که عیناً رونویسی از ص ۱۸۸ کتاب است.
۴۱. ص ۲۹۳ رساله حاوی مطلبی درباره نبرد کیخسرو و افراسیاب است که عیناً رونویسی از ص ۱۹۰ کتاب است.
۴۲. در ص ۲۹۱ رساله مطلبی درباره کیخسرو و گنگ‌دژ به نقل از «آفرین پیغامبر زرتشت» نقل شده که نویسنده به غلط آن را «آخرین پیغام زرتشت» (!) ذکر کرده است. این مطلب هم عیناً رونویسی از ص ۱۹۱ کتاب، ذیل عنوان «کیخسرو در متون پهلوی» است.
۴۳. در ص ۲۹۴ رساله نقل قولی از هرتل به همراه یک بیت از شاهنامه (یکی جادویی ساخت با من به جنگ...) آمده که عیناً از ص ۱۹۴-۱۹۵ کتاب رونویسی شده است.
۴۴. در ص ۲۹۴ رساله نقل قولی از زامیادشت و دو بیت از شاهنامه (بدو گفت هوم...) درباره فرّ افراسیاب آمده که رونویسی از ص ۱۹۶ کتاب است.
۴۵. در ص ۳۰۸-۳۰۹ رساله مباحثی ذیل عنوان «چرخه کیهانی سوم» مطرح شده که تماماً رونویسی از ص ۱۹۶-۱۹۷ کتاب، ذیل عنوان نام «لهراسپ در اوستا و پهلوی» است.
۴۶. در ص ۳۰۹-۳۱۰ رساله مطلبی ذیل عنوان «چرخه کیهانی سوم» آمده که تماماً رونویسی از ص ۲۰۰-۲۰۱ کتاب ذیل عنوان «بهمن و نام بهمین در اوستا و پهلوی» است.
۴۷. در ص ۳۱۱ رساله توضیحاتی درباره کمک طبیعت به اردشیر و افتادن جام زهر از دست دختر اردوان در چند بیت از شاهنامه (یکی باد برخاست از انجمن...) آمده که از

- ص ۲۰۸ کتاب رونویسی شده است.
۴۸. در ص ۱۴۲ رساله به داستان اردشیر و فرّۀ او و غرم به همراه دو بیت از شاهنامه (به دستور گفت...) اشاره شده که از ص ۲۰۹ کتاب برگرفته شده است.
۴۹. در ص ۲۳۷ رساله نقل قولی از جوزف کمبل آمده و سه مرحله گذر قهرمان شرح داده شده که عیناً رونویسی از ص ۲۲۲ کتاب، ذیل عنوان «قهرمان نمادین و آیین گذر» است.
۵۰. در ص ۲۴۷ رساله، ذیل عنوان «مسیر نمونه‌وار آزمون‌های تشرف»، به مقایسه هفت‌خوان رستم با دوازده‌خوان هراکلس پرداخته شده که رونویسی از ص ۲۳۴-۲۳۵ کتاب است.
۵۱. در ص ۲۴۹ رساله به چندبیت از شاهنامه (از این پادشاهی بدو گفت زال...) و آزمون جسارت رستم در انتخاب مسیر سخت اشاره شده که رونویسی از ص ۲۳۲-۲۳۳ کتاب است.
۵۲. در صفحات ۹۰، ۲۵۷، ۳۱۶ و ۳۲۲ رساله به مقایسه هفت‌خوان رستم با هفت‌خوان اسفندیار پرداخته شده که رونویسی از ص ۲۳۳-۲۳۴ کتاب است.
۵۳. در صفحات ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸ و ۲۵۹ رساله، ذیل عنوان «زال، راهنمای تشرف قهرمان»، به ۱۳ بیت از شاهنامه درباره داستان زندگی زال اشاره شده که تماماً از ص ۲۴۶-۲۴۹ کتاب، ذیل عنوان «زال، بلوغ، ندای غیبی و بازگشت» رونویسی شده است.
۵۴. در ص ۲۵۸ رساله، درباره سپیدی موی و الوهیت جهان‌شمول آن در اساطیر، نقل قولی از «گورین» آمده که عیناً رونویسی از ص ۲۴۷ کتاب است.
۵۵. در ص ۲۵۸ رساله نقل قول‌هایی از تیریش، فروردین‌یشت، مهریشت و بندھشن درباره سپیدی آمده که عیناً رونویسی از ص ۲۴۷ کتاب است.
۵۶. در ص ۲۵۸ رساله نقل قولی از مختاری درباره زال و بن‌مایه زمان آمده که عیناً از ص ۲۵۱-۲۵۲ کتاب،
- ذیل عنوان «بن‌مایه زمان در اسطوره زال»، برگرفته شده است.
۵۷. در ص ۲۵۶ رساله به کهن‌الگوی پیر خردمند و راهنما درباره زال اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۲۵۰-۲۵۱ کتاب، ذیل عنوان «زال، خرد ایران» است.
۵۸. در ص ۲۴۵، ۲۴۶ و ۲۴۷ رساله به ریشه نام رستم و ویژگی‌های منحصر به فرد او ذیل عنوان «رستم، نمونه معیار کهن‌الگوی قهرمان در شاهنامه» پرداخته شده که تماماً رونویسی از صفحات ۲۵۲-۲۵۷ کتاب است.
۵۹. در ص ۱۱۱ رساله، درباره عدم افشای نام پهلوانان (رستم و سهراب) برای هم‌وردشان، مطلبی ذکر شده که عیناً از ص ۲۶۰ کتاب، ذیل عنوان «اسطوره کتمان نام» رونویسی شده است.
۶۰. در ص ۳۱۶ رساله، درباره ریشه اوستایی نام سیاوش، مطلبی به نقل از صفا آمده که عیناً رونویسی از ص ۲۶۳ کتاب است.
۶۱. در ص ۳۱۵ رساله به نحوه رویت شدن اسفندیار و تقدس انار اشاره شده که عیناً از ص ۲۶۴ کتاب اخذ شده است.
۶۲. در ص ۱۰۸ رساله به زنجیر اسفندیار و ابیاتی از شاهنامه در این باره اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۲۶۵ کتاب است.
۶۳. در ص ۲۶۴ رساله به ریشه نام منیژه از قول کویاجی پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۲۶۶ کتاب است.
۶۴. در ص ۲۶۳ رساله به مادر سالاری و نمونه آن در شاهنامه (بیژن و منیژه) پرداخته شده که عیناً از ص ۲۶۶ کتاب، ذیل عنوان «نمادینگی داستان بیژن و منیژه» اخذ شده است.
۶۵. در ص ۲۱۴-۲۱۵ رساله ذیل عنوان «دیگر پدیده‌های فراطبیعی یاری‌کننده خیر»، به نقش سروش در اساطیر و حماسه‌های شاهنامه با ذکر ابیاتی از شاهنامه اشاره شده که تماماً و عیناً از صفحات ۲۷۲-۲۷۳ کتاب رونویسی شده است.

اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۲۸۴ کتاب است.

۷۳. در صفحات ۱۴۲ و ۲۱۵-۲۱۷ رساله به نمادینگی سیمرخ (عقاب و شاهین)، ریشه نام سیمرخ و حضور او در شاهنامه ذیل عناوین «جانوران نمادین کننده فره» و «سیمرخ؛ نگاهبان و فره‌بخش قهرمانان سکایی شاهنامه» پرداخته شده که عیناً رونویسی خلاصه‌وار از ص ۲۹۸-۳۱۴ کتاب، ذیل عنوان «جانوران نمادین شاهنامه فردوسی و سیمرخ» است.

۷۴. در ص ۱۲۸ رساله به بررسی سیمرخ و نقش در مانگری اساطیری او ذیل عنوان «گیاه بی‌مرگی و درمان‌بخشی اساطیری» پرداخته شده که عیناً رونویسی از بندهای ۴، ۵ و ۶ ص ۳۰۵-۳۰۶ کتاب است.

۷۵. در ص ۳۲۳ رساله به انگیزه سیمرخ در یاری کردن رستم به سبب کشته شدن جفتش توسط اسفندیار پرداخته شده و بیتی از شاهنامه نقل شده که این مطالب نیز رونویسی از ص ۳۱۰ کتاب است.

۷۶. ص ۱۴۳ رساله به ویژگی‌های پرنده همای و بیتی از شاهنامه پرداخته که رونویسی از ص ۳۱۴-۳۱۵ کتاب ذیل عنوان «همای» است.

۷۷. در ص ۲۱۸-۲۲۳ رساله ویژگی‌های اساطیری اژدها ذیل عنوان «ضحاک و بن‌مایه اژدهاکشی» مطرح شده که رونویسی خلاصه‌وار از ص ۳۱۵-۳۲۰ کتاب ذیل عنوان «اژدها» است.

۷۸. در ص ۲۲۳-۲۲۶ رساله به نقش اژدها و نمادینگی او در شاهنامه پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۳۲۰-۳۲۲ کتاب ذیل عنوان «نمود اژدها در شاهنامه» است.

۷۹. در ص ۱۳۳-۱۳۷ رساله به نقش نمادینگی گاو در اساطیر و شاهنامه، ذیل عنوان «گاو: مهم‌ترین جانور توتمی در اساطیر هندوایرانی» پرداخته شده که عیناً رونویسی خلاصه‌وار از ص ۳۲۳-۳۲۹ کتاب ذیل عنوان «گاو» است.

۸۰. در ص ۱۳۷-۱۴۱ رساله به نقش نمادینگی اسب در اساطیر و شاهنامه، ذیل عنوان «اسب: پرتکرارترین

۶۶. در ص ۱۲۸-۱۲۹ رساله به اهمیت گیاه هوم در شکست افراسیاب از کیخسرو و ابیاتی از شاهنامه در این خصوص پرداخته شده که رونویسی از ص ۲۷۴ کتاب است.

۶۷. در ص ۶۷-۷۲ رساله به بررسی نمادینگی خورشید در اساطیر و شاهنامه و اوستا و متون پهلوی، ذیل عنوان «نمادینگی خورشید و ماه در اساطیر و نمودهای آن در شاهنامه»، پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۲۷۴-۲۷۵ و ص ۴۳۶-۴۳۹ کتاب، ذیل عنوان «ایزد مهر (خورشید) و نمودگاری پرستش خورشید یا مهر در شاهنامه و اساطیر ایران» است.

۶۸. در ص ۷۶-۷۹ رساله به بررسی نمادینگی آتش، ذیل عنوان «آتش و طبیعت روحانی؛ سوئه نخست نمادینگی آتش» پرداخته شده که تماماً و عیناً رونویسی از صفحات ۲۷۵-۲۷۶ و ۳۶۵-۳۶۹ کتاب، ذیل عناوین «آتر (ایزد آتش) و اقسام آتش» و «اسطوره پرومتهوس و نمود آتش در اسطوره‌های ایرانی» است.

۶۹. در ص ۷۹-۸۰ رساله به موضوع نقش نمادینگی و جنسی آتش از قول ستّاری و ریگ‌ودا پرداخته شده که عیناً از ص ۳۶۶-۳۶۷ کتاب رونویسی شده است.

۷۰. در ص ۸۰-۸۲ رساله به موضوع نمادینگی آتش و پیدایش آتش، ذیل عنوان «قهر و آزمون سوئه دیگر نمادینگی آتش و پیدایش آتش توسط هوشنگ» پرداخته شده که عیناً و تماماً رونویسی از ص ۳۷۱-۳۷۳ کتاب، ذیل عنوان «آتش آزمون و پیدایش آتش در زمان هوشنگ» است.

۷۱. ص ۲۲۷-۲۳۵ رساله به بررسی «دیوان» در اساطیر و شاهنامه و منابع پهلوی و اوستایی و...، ذیل عنوان «دیگر موجودات شرور فراطبیعی: دیوان و جادوان» پرداخته شده که تماماً و عیناً تلخیص و اقتباسی است از ص ۲۲۷-۲۹۳ کتاب، ذیل عنوان «دیوان».

۷۲. در ص ۱۸۰ رساله به داستان تهمورث و بن‌مایه ابداع خط توسط دیوان و ابیاتی از شاهنامه در این خصوص

نمادینه جانوری در شاهنامه» پرداخته شده که رونویسی از ص ۳۲۹-۳۳۳ کتاب ذیل عنوان «اسب» است.

۸۱. در ص ۱۴۲ رساله به نقش نمادینگی میش و قوچ (غرم) در شاهنامه اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۳۳۳ کتاب ذیل عنوان «میش» است.

۸۲. در ص ۹۵ رساله به نقش نمادینگی گور در شاهنامه اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۳۳۳ کتاب ذیل عنوان «گور» است.

۸۳. در ص ۱۴۴ رساله از قول کویاجی به شباهت داستان کرم هفتواد شاهنامه و کرم زرین چینی اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۳۳۴ کتاب ذیل عنوان «کرم» است.

۸۴. در ص ۱۴۵-۱۴۴ رساله به نمادینگی مرغ سبز در شاهنامه اشاره شده که رونویسی از ص ۳۳۵ کتاب ذیل عنوان «مرغ سبز» است.

۸۵. در ص ۱۴۴ رساله به نمادینگی ماهی غول‌پیکر در داستان اسکندر شاهنامه اشاره شده که رونویسی از ص ۳۳۵-۳۳۶ کتاب ذیل عنوان «ماهی کوه‌پیکر» است.

۸۶. در ص ۱۳۷ رساله به جانوران شگفت در شاهنامه و داستان مواجهه کیخسرو و اسکندر با موجودات شگفت پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۳۳۶ کتاب ذیل عنوان «دیگر جانوران شگفت شاهنامه» است.

۸۷. در ص ۱۲۰-۱۳۰ رساله، به بررسی نقش گیاهان در اساطیر و شاهنامه و نقش نمادینگی آن‌ها ذیل عنوان «گیاهان» پرداخته شده که عیناً رونویسی از بخش گیاهان و رستنی‌ها در ص ۳۴۱-۳۴۸ کتاب است.

۸۸. در ص ۸۲-۹۰ رساله به بن‌مایه آب و نقش آن در اساطیر و شاهنامه و نمادینگی آب ذیل عنوان «آب» پرداخته شده که تماماً رونویسی از ص ۳۵۱-۳۵۸ کتاب ذیل عنوان «بن‌مایه آب» است.

۸۹. در ص ۱۴۱ رساله به داستان یزدگرد بزه‌گر پرداخته شده که عیناً رونویسی از بند ۶ ص ۳۵۸ کتاب است.

۹۰. در ص ۷۶-۸۲ رساله به بن‌مایه آتش و نقش آن در

اساطیر و شاهنامه و نمادینگی آتش پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۳۶۱-۳۷۳ کتاب ذیل عنوان «بن‌مایه آتش» است.

۹۱. در ص ۲۰۸-۲۱۳ رساله، به جغرافیا در اساطیر و مکان‌های اساطیری مانند البرزکوه، گنگ‌دژ و... در شاهنامه ذیل عنوان «نیروی قره و جغرافیای جهان اساطیری» پرداخته شده که عیناً رونویسی خلاصه‌وار از ص ۳۷۵-۳۹۷ کتاب، ذیل عنوان «مکان‌ها و فضاهای اساطیری» است.

۹۲. در بند ۱۱ ص ۲۹۹ رساله به جمکرد اشاره شده که رونویسی از ص ۳۹۰ کتاب ذیل عنوان «جمکرد» است.

۹۳. در ص ۲۹۱ رساله به گنگ‌دژ، دژ بهمن و... اشاره شده که تلخیص و اقتباس از ص ۳۹۳-۳۹۷ کتاب است.

۹۴. در ص ۹۹-۱۲۱ رساله به نمادینگی ابزارها ذیل عنوان «جماد و ابزار، ابزارهای نمادین در شاهنامه، ابزارهای نمادین‌کننده قره، ابزارهای مقدس محافظت‌کننده و ابزارهای نمادین نبرد» پرداخته شده که تماماً و عیناً رونویسی از ص ۳۹۹-۴۲۰ کتاب، ذیل عنوان «بن‌مایه ابزارها و چیزهای شگفت‌انگیز، ابزارها و نمادینگی آنها» است.

۹۵. در ص ۲۶۵-۲۶۷ رساله به موضوع ازدواج برون‌پیوندی و نقش توتمی آن و جایگاه آن در شاهنامه ذیل عنوان «برون‌پیوندی» پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۳۲۶-۴۳۱ کتاب ذیل عنوان «پیوند برون‌خانواده‌ای (برون‌همسری)» است.

۹۶. در ص ۲۶۵ رساله به نقش توتمی خانوادگی نیای مادری رستم و نقش سیندخت به عنوان میانجی ازدواج زال و رودابه اشاره شده که رونویسی از صفحات ۴۲۴ و ۴۲۸ کتاب است.

۹۷. در ص ۱۰۲-۱۰۳ رساله به موضوع فره‌وشی و فروهر پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۳۳-۴۳۴ کتاب ذیل عنوان «فره‌وشی (فروهر)» است.

۹۸. در ص ۲۷۷-۲۸۰ رساله به موضوع ازدواج

اشاره شده که رونویسی از ص ۴۶۵-۴۶۶ کتاب، ذیل عنوان «گذشتن از آب رود» است.

۱۰۶. در ص ۲۱۶ رساله به وجه درمانگری و خرد و چاره‌جویی سیمرخ در شاهنامه پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۶۷-۴۶۶ کتاب، ذیل عنوان «پر سیمرخ» است.

۱۰۷. در ص ۱۰۸ رساله به مهره کیخسرو در شاهنامه اشاره شده که رونویسی عینی از ص ۴۶۶-۴۶۷ کتاب، ذیل عنوان «مهره کیخسرو» است.

۱۰۸. در صفحات ۲۵۸ و ۳۲۰ رساله به بررسی تعبیر خواب و پیش‌گویی در شاهنامه پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۶۷-۴۷۲ کتاب، ذیل عنوان «آیین خوابگزاری و پیش‌گویی» است.

۱۰۹. در ص ۳۲۱-۳۲۲ رساله به داستان شتر اسفندیار پرداخته شده که رونویسی از ص ۴۷۳ کتاب ذیل عنوان «آیین‌های قربانی» است.

۱۱۰. در ص ۷۸-۷۹ رساله، به اهمیت آتشکده در شاهنامه پرداخته شده که از صفحات ۴۷۴ و ۴۷۶-۴۷۷ کتاب اخذ شده است.

۱۱۱. در ص ۱۰۵-۱۰۶ رساله به آیین کستی بستن و کشتی، ذیل عنوان «ابزارهای مقدس محافظت‌کننده» پرداخته شده که رونویسی از ص ۴۷۸-۴۷۹ کتاب، ذیل عنوان «کستی و کستی بستن» است.

۱۱۲. در صفحات ۷۸ و ۸۹ رساله به برسم در شاهنامه اشاره شده که رونویسی خلاصه‌وار از ص ۴۷۹-۴۸۰ کتاب ذیل عنوان «برسم» است.

۱۱۳. در ص ۷۸ رساله در بیتی از شاهنامه به باژ اشاره شده که از ص ۴۸۱ کتاب، ذیل عنوان «باژ» اخذ شده است.

ب. مقاله‌ها

در هشت سال گذشته، موضوع اکثر مقالات علمی-پژوهشی فرزاد قائمی همین بن‌مایه‌های اساطیری انتقال شده از کتاب نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی بوده است.

درون‌پیوندی و ازدواج با محارم و نزدیکان در اساطیر و شاهنامه ذیل عنوان «درون‌پیوندی و انتقال از مادرسالاری به پدرسالاری» پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۳۵-۴۳۶ کتاب ذیل عنوان «ازدواج با نزدیکان» است.

۹۹. در ص ۶۷-۷۲ رساله به نقش نمادینگی خورشید و مهرپرستی در اساطیر و شاهنامه اشاره شده که عیناً رونویسی از ص ۴۳۶-۴۳۹ کتاب، ذیل عنوان «نمودگاری پرستش خورشید یا مهر در شاهنامه و اساطیر ایران» است.

۱۰۰. در صفحات ۶۵ و ۳۱۲ رساله به عقاید زروانی پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۳۹-۴۴۲ کتاب، ذیل عنوان «باورهای زروانی» است.

۱۰۱. در ص ۴۶-۴۸ رساله به بررسی ریشه زروان در اساطیر کهن پرداخته شده که رونویسی خلاصه‌وار از ص ۴۳۹-۴۴۴ کتاب است.

۱۰۲. در صفحات ۱۹۶-۲۱۳ و ۱۴۲-۱۴۳ رساله به فره و وجه نمادینگی، اساطیری و کهن‌الگویی در اسطوره‌ها و شاهنامه ذیل عنوان «اسطوره فره و تقدس جایگاه حاکمیت سیاسی در اساطیر ایران» پرداخته شده که عیناً رونویسی از ص ۴۴۴-۴۵۸ کتاب ذیل عنوان «اسطوره فره» است.

۱۰۳. در ص ۳۱۸-۳۲۲ رساله، به نمادینگی آیین‌ها و جشن‌ها و کهن‌الگوهای آن‌ها در شاهنامه پرداخته شده که رونویسی خلاصه‌وار از ص ۴۵۸-۴۶۴ کتاب، ذیل عنوان «نمودگاری جشن‌های اساطیری در شاهنامه» است.

۱۰۴. در ص ۸۰-۸۲ رساله، به نمادینگی آتش در آزمون‌ها و اسطوره سیاوش در شاهنامه، ذیل عنوان «قهر و آزمون، سویه دیگر نمادینگی آتش» پرداخته شده که رونویسی از ص ۴۶۴-۴۶۵ کتاب ذیل عنوان «آیین سوگند» است.

۱۰۵. در ص ۱۱۵ رساله به آزمون آب کیخسرو در شاهنامه

عمده مطالب این مقاله‌ها برگرفته از رساله دکتری اوست که، چنان‌که پیش‌تر گفته شد، بخش اعظم مطالب خود رساله انتحال از کتاب واحد دوست بوده است.

در ادامه این گزارش، به عناوین تعدادی از مقالات مستخرج از رساله دکتری قائمی می‌پردازم که در بعضی از آن‌ها نام استاد راهنما و استادان مشاور هم به عنوان نویسنده/ نویسندگان همکار مقاله دیده می‌شود. میزان مصادره بن‌مایه‌های کتاب نهادینه‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی در این مقالات به شکل طیفی با یکدیگر متفاوت است و از الگوبرداری محتوایی تا الگوبرداری ایده یا رونویسی عینی در نوسان است:

۱. «نقد اساطیری شخصیت جمشید از منظر اوستا و شاهنامه». [مشترک]، فرزاد قائمی. نثرپژوهی ادب فارسی (ادب و زبان)، ش ۱۸، بهار ۱۳۸۶.
۲. «انواع و نموده‌های ادبیات آرمان‌شهری در ادبیات کلاسیک». فرزاد قائمی. فصل‌نامه ادبیات فارسی دانشگاه آزاد مشهد، ش ۱۵ و ۱۶، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.
۳. «سروش: رب النوع شاعری در ایران باستان». فرزاد قائمی. مجله تخصصی زبان و ادبیات دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد، دوره ۴۱، ش ۱ (پیاپی: ۱۶۰)، بهار ۱۳۸۷.
۴. «ارتباط جام جهان‌نما با فروهرها». فرزاد قائمی. پاژ، ش ۱، بهار ۱۳۸۷.
۵. «طبقه‌بندی توصیفی شاهنامه بر اساس شالوده‌های تاریخی و اساطیری». فرزاد قائمی. فصل‌نامه ادبیات فارسی دانشگاه آزاد مشهد، ش ۲۱، بهار ۱۳۸۸.
۶. «تحلیل نقش نمادین اسطوره آب و نموده‌های آن در شاهنامه فردوسی بر اساس روش نقد اسطوره‌ای». فرزاد قائمی، [مشترک]. جستارهای ادبی، ش ۲ (پیاپی: ۱۶۵)، تابستان ۱۳۸۸.
۷. «نقش زبان‌شناسی تاریخی در کشف معانی رمزی و تحلیل محتوایی اسطوره». فرزاد قائمی، [مشترک]. کاوش‌نامه زبان و ادبیات فارسی، س ۱۰، ش ۱۹، پاییز و

زمستان ۱۳۸۸.

۸. «شاهان خیره‌سر شاهنامه؛ نموداری از مشروط بودن نیروی فره در فرهنگ اساطیری ایران باستان». فرزاد قائمی. پاژ، ش ۷، پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۹. «اسب؛ پرتکرارترین نمادینه جانوری در شاهنامه». فرزاد قائمی، [مشترک]. زبان و ادب پارسی دانشگاه علامه طباطبائی، ش ۴۲، زمستان ۱۳۸۸.
۱۰. «تحلیل نمادینگی عناصر خاک و باد در اساطیر و شاهنامه فردوسی بر اساس نقد اسطوره». فرزاد قائمی، [مشترک]. ادب‌پژوهی دانشگاه گیلان، س ۳، ش ۱۰، زمستان ۱۳۸۸.
۱۱. «کهن‌الگوی شهر پردیسی و انواع و نموده‌های آن در فرهنگ ایرانی و ادبیات کهن فارسی». [مشترک]، فرزاد قائمی. مطالعات نقد ادبی، ش ۱۷، زمستان ۱۳۸۸.
۱۲. «تحلیل داستان کیخسرو در شاهنامه بر اساس روش نقد اسطوره‌ای». فرزاد قائمی. پژوهش‌های ادبی، ش ۲۷، بهار ۱۳۸۹.
۱۳. «تحلیل نمادینگی آتش در اساطیر برمبنای نظریه همترازی و رویکرد نقد اسطوره‌ای (با تمرکز بر اساطیر ایران و شاهنامه فردوسی)». [مشترک]، فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، س ۴۳، ش ۱۷۰، پاییز ۱۳۸۹.
۱۴. «تفسیر انسان‌شناختی اسطوره اژدها و بن‌مایه تکرارشونده اژدهاکشی در اساطیر». فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، س ۴۳، ش ۱۷۱، زمستان ۱۳۸۹.
۱۵. «داستان‌های شاهنامه فردوسی از استقلال تا انسجام، بررسی و نقد آرای تاریخ‌محور و اسطوره‌محور در تحلیل ساختار روایی شاهنامه و ارائه طرحی الگویی از ساختار اثر با استفاده از رویکرد نقد توصیفی». فرزاد قائمی. جستارهای نوین ادبی، ش ۱۷۳، تابستان ۱۳۹۰.
۱۶. «تحلیل انسان‌شناختی اسطوره فر و کارکردهای آن در شاهنامه فردوسی و اساطیر ایران». فرزاد قائمی. جستارهای ادبی (ویژه‌نامه ادبیات حماسی و

اسطوره و آیین». فرزاد قائمی. نقد ادبی، س ۷، ش ۲۵، بهار ۱۳۹۳.

۲۶. «ارتباط نمایه نبرد با دیوان در اساطیر ایران با باور به خدایان شاخدار در فرهنگ‌های بومی (و آزمون‌وارگی این نبرد در مسیر فردیت قهرمان)». فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، ش ۱۸۸، بهار ۱۳۹۴.

۲۷. «تحلیل تطبیقی اسطوره ضحاک ماردوش (بر اساس رهیافت‌های مبتنی بر سنت کهن قربانی برای خدایان ماردوش جهان زیرین)». فرزاد قائمی. پژوهشنامه ادب حماسی، س ۱۱، ش ۱۹، بهار و تابستان ۱۳۹۴.

۲۸. «ساختار اسطوره‌ای نخستین نبرد قهرمان هندوایرانی». [مشترک]، فرزاد قائمی. پژوهش زبان و ادبیات فارسی، ش ۴۰، بهار ۱۳۹۵.

۲۹. «چرا فریدون سومین است؟ رمزگشایی نام فریدون با روش تحلیل خویشکاری اسطوره بر مبنای زبان‌شناسی تاریخی (ریشه‌شناسی در زمانی)». فرزاد قائمی. جستارهای زبانی، دوره ۱۱، ش ۲ (پیاپی: ۵۶)، خرداد و تیر ۱۳۹۹.

امید می‌رود که انتقال‌ها و بداخلاقی‌های پژوهشی‌ای از این دست با واکنش درخور جامعه علمی و دانشگاهی، و مهم‌تر از آن با اقدام نهادهای مسئول رویارو شود تا علاوه بر احقاق حقوق زیان‌دیدگان و مجازات خاطیان، راه بر تکرار این‌گونه تخلف‌ها بسته شود. بی‌گمان ورود متخلفان و ناقضان قواعد امانت علمی به دانشگاه‌ها، به‌ویژه در لباس استادی، موجب انتقال این دست بداخلاقی‌ها و تخلف‌ها به دانشجویان و گسترش فساد علمی در فضای دانشگاهی خواهد شد. به نظر می‌رسد نخستین شاکیان چنین تخلفی باید اساتیدی باشند که دانشجویی رساله انتقال‌شده را به ایشان ارائه کرده و از طریق آن مدرک خود را دریافت کرده‌است. بدتر از آن، با استخراج مقالاتی از این رساله و انتشار آن‌ها به‌همراه آن اساتید، نام ایشان را نیز نشانه گمان کرده‌است. طبعاً انتظار می‌رود که این اساتید، که حتماً از این فریبکاری بی‌اطلاع بوده‌اند، از بابت فریب خود آن

شاهنامه‌پژوهی)، ش ۱۷۴، پاییز ۱۳۹۰.

۱۷. «تحلیل اسطوره کیومرث در شاهنامه فردوسی و اساطیر ایران بر مبنای رویکرد نقد اسطوره‌شناختی». فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، ش ۱۷۶، بهار ۱۳۹۱.

۱۸. «بررسی نمادپردازی "ببریان" رستم و جایگاه آن در میان دیگر ابزارهای نمادین و محافظت‌کننده در شاهنامه بر مبنای رویکرد اسطوره‌شناسی تحلیلی». فرزاد قائمی. پاژ، ش ۱۰، تابستان ۱۳۹۱.

۱۹. «اسطوره نبرد مهر و گاو نخستین و ارتباط آن با ابزار نمادین گرز گاوسر». فرزاد قائمی. ادب‌پژوهی، ش ۲۱، پاییز ۱۳۹۱.

۲۰. «تأثیر سرودهای پهلوانی در شکل‌گیری داستان‌های حماسی فارسی». فرزاد قائمی. پژوهشنامه ادب حماسی، س ۹، ش ۱۵، بهار و تابستان ۱۳۹۲.

۲۱. «بررسی پیوند میان جنبه‌های انسانی و فراطبیعی اژدهای "گندرو" بر مبنای ارتباط این اژدها با اسطوره آب». [مشترک]، فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، ش ۱۸۱، تابستان ۱۳۹۲.

۲۲. «بررسی کهن‌الگوی انسان نخستین و نمادهای آن در بخش پیشدادی شاهنامه فردوسی بر مبنای اسطوره‌شناسی تحلیلی». فرزاد قائمی. ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناختی، س ۹، ش ۳۱، تابستان ۱۳۹۲.

۲۳. «از ریپه‌وین تا سیاوش (تحلیل اسطوره‌شناختی ساختار آیینی داستان سیاوش بر مبنای الگوی هبوط ایزد ریپه‌وین و آیین‌های سالانه مرگ و تولد دوباره در فرهنگ ایران)». فرزاد قائمی. جستارهای ادبی، ش ۱۸۳، زمستان ۱۳۹۲.

۲۴. «بررسی تکوینی و تطبیقی کهن‌الگوی آفرینش انسان بنیادین بر مبنای رویکرد نقد پسایونگی». فرزاد قائمی. پژوهش‌های ادبی، س ۱۱، ش ۴۳، بهار ۱۳۹۳.

۲۵. «نقد و تحلیل ساختار آیینی اسطوره سیاوش (مقایسه سیاوش - سیاوشان با تراژدی - دیونیسیا بر مبنای نظریه

دانشجو را مجرم بدانند و مهم‌تر از آن اجازه ندهند که آن فرد خطاکار با پرورش نسل‌های بعدی پژوهشگران این دست فریب‌ها و قانون‌شکنی‌ها را در میان آنان رواج دهد.

منابع

- قائمی، فرزاد (۱۳۸۸). «نقد اسطوره‌ای و کاربرد آن در تحلیل شاهنامه فردوسی». رساله دکتری. گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده ادبیات، قطب علمی فردوسی‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد. استاد راهنما: محمدجعفر یاحقی.

- قائمی، فرزاد و مهدخت پورخالقی چترودی (۱۳۸۸). «نقش زبان‌شناسی تاریخی در کشف معانی رمزی و تحلیل محتوایی اسطوره». کاوش‌نامه زبان و ادبیات فارسی، س ۱۰، ش ۱۹ (پاییز و زمستان): ۹-۳۶.

- قائمی، فرزاد، ابوالقاسم قوام و محمدجعفر یاحقی (۱۳۸۸). «تحلیل نقش نمادین اسطوره آب و نموده‌های آن در شاهنامه فردوسی بر اساس روش نقد اسطوره‌ای». جستارهای ادبی، ش ۱۶۵ (تابستان): ۴۷-۶۷.

- واحد دوست، مهوش (۱۳۷۹). نهاده‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی. تهران: سروش.

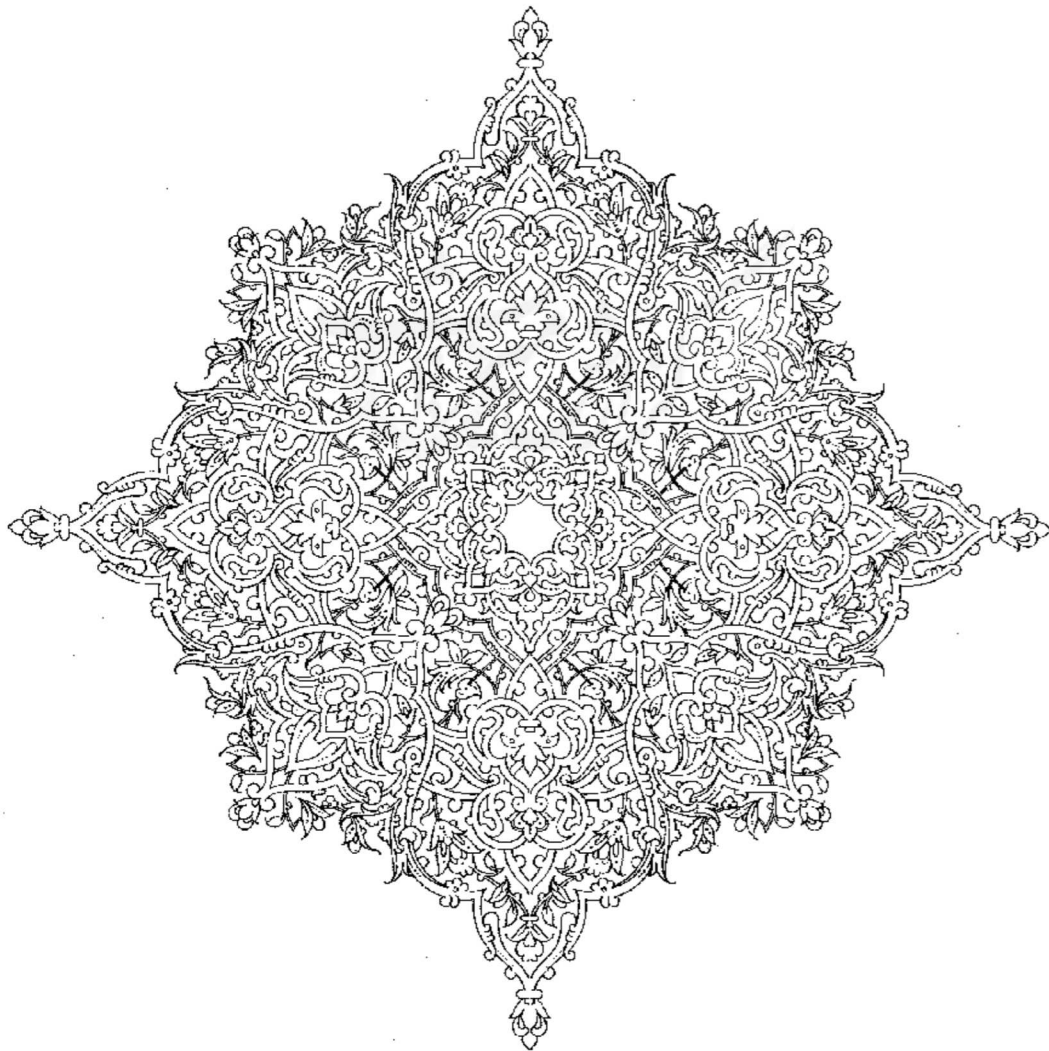

Table of Contents

Editorial

Language, Literature, and National Self-Consciousness / Mahmoud OMIDSALAR	3-6
---	-----

Articles

Investigating the Authority of a Number of Couplets in the Editing of the <i>Shāhnāme</i> / Djalal KHALEGI-MOTLAGH	7-29
Seals of the <i>Al-maṣṣah</i> 's Manuscript / Emadoddin SHEYKHOLHOKAMAEI	30-32
New Findings on the Life of 'Allāmeḥ 'Ali Akbar Dehkhodā / Maryam MIRSHAMSI	33-55
Excerpts from Nizāmī-yi 'Arūzi's <i>Chahār Maqāleh</i> ("Four Treatises") in an Unknown Text on Judicial Astrology, Written by Tāj al-dīn-i Akram / Ali SAFARI AQ-QALEH	56-63
A Look at Ḥalīmī's Dictionaries (A Study on Linguistic Features) / Milad BIGDELOU	64-76
Another Edition of <i>Nuzhat al- 'Āshghīn</i> Written by 'Alī ibn-i Mahmūd ibn al-Ḥāj / Ali KAMELI	77-87

Reviews and Critiques

<i>Sufis and Their Opponents in the Persianate World</i> / Majdoddin KEYVANI	88-102
A Review of the Edition of <i>Zād al-Musāfir</i> / Masoud RASTIPOUR	103-129
A Look at the "Fragmented Poems" in <i>Zulālī-yi Xānsārī's Collection of Poems</i> / Mortaza MOUSAVI	130-135
Clearing up Some Misunderstandings about Seyfī-yi Niyšābūrī and Making a Few Comments on the Facsimile Edition of <i>Rasā'il al- 'Uṣṣāq wa Wasā'il al-Muštāq</i> / Homayoun SHEKARI	136-140

Essays on Research

What Does an Etymologist Do? (11) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	141-144
A Report on an Academic Plagiarism (Incorporation of the Mythological Infrastructures in <i>Shāhnāme</i> of Ferdowsi into Mythological Criticism, and Its Application in the Analysis of Ferdowsi's <i>Shāhnāme</i> [Doctoral Dissertation, Ferdowsi University of Mashhad]) / Mahvash VAHEDDOUST	145-156

Iran in Ottoman Texts and Sources (22)

Çalabizādah 'Aṣem Efendī / Nasrollah SALEHI	157-159
---	---------

Introducing Codicologists and Textual Scholars (5)

From Leipzig to Babylon; A Review of the Life and Works of Franz Heinrich Weissbach, a Scholar in Cuneiform Studies / Soheil DELSHAD	160-166
---	---------

On the Previous Articles

On a Piece of a Poem Ascribed to Kāfī-i Zafar-i Hamadānī / Behrouz IMANI	167
Notes on the Letter [Ž] in the Persian Language / Reza HEYRARIZADI	168-169